

Eindhoven, 10 mei 1976

Notulen eerste officiële bijeenkomst van de landelijke fotowerkgroep, gehouden te Utrecht op 1 mei 1976 ten kantore van de Stichting "De Koepel".

Geopend werd om 13 uur.

Deze vergadering werd voorgezeten door de heer A. Nagel.

Twee en twintig personen waren op deze bijeenkomst aanwezig, waaruit blijkt dat de animo voor deze fotowerkgroep groot is.

Gespecificeerde uitslag van de gehouden enquête werd gegeven door de heer J. Gijsbers, lijsten aan de hand hiervan opgesteld kunnen eventueel nog veranderd worden.

Half twee werd gepauzeerd.

Na de pauze werd afgesproken opnieuw bijeen te komen, 23 augustus 1976 om 13 uur op de Sterrenwacht te Utrecht.

Speciale aandacht zal dan gegeven worden aan de komende verschijnselen en wat we hiermee fotografisch kunnen doen. Over bovenstaande gaat de heer Gielingh nader uitleg geven.

Afdeling Eindhoven gaf hierna een vertoning met eigengemaakte dia's van o.a. Zon, Maan, Planeten, Nevels enz. enz..

Ook een der gasten had enkele dia's voor vertoning meegebracht.

Verder werd voorgesteld:

- Spreken over diverse films, gecombineerd met objecten.
- Technieken voor ontwikkelen en afdrukken (donkere kamerwerk)
- Onderwerp over volgtechniek,

verder voor de toekomst,

- Gebruik van Infra-rood en Spectroscopische films.

Overeen werd gekomen om vier maal per jaar te vergaderen.

Bij de rondvraag kwam een gesprek op gang over "gebruik en of aanschaf" van Tele-objectieven.

Werkgroep Rijswijk stelt prijs op een foto-archief, deze werkgroep zal hier zorg voor dragen.

Ook werd gevraagd naar een Literatuur-lijst (hieraan werd al gewerkt, maar hij is nog niet klaar).

Gesproken werd over een foto-wedstrijd, welke via stichting "De Koepel" uitgewerkt en verzorgd zal worden.

Vermeld mag nog worden dat het aantal leden van onze fotowerkgroep gegroeid is tot 29.

Aldus opgemaakt namens de landelijke Fotowerkgroep.

A. Robben
Julianastraat 44, Eindhoven
telefoon: 040-63219

Bijlage: bijgewerkte enquêtelijst.

Enkele punten uit de eerste vergadering van de landelijke fotowerkgroep,
gehouden op 6 maart 1976 te Utrecht.

Aanwezigen: zie bijlage 1. Dezen zijn per definitie lid van de werkgroep.

1. Doelstellingen van de werkgroep (voorlopige omschrijving).

- Bevordering van de uitwisseling van kennis en ervaring op het gebied van de sterrenfotografie tussen amateur-sterrenfotografen, met name tussen de leden van de werkgroep.
- Het koördineren van:
 - . de inkoop van materialen, apparatuur en boeken op het gebied van de sterrenfotografie;
 - . lezingen te houden door niet leden, die deskundig zijn op (rand)gebieden van de sterrenfotografie en
 - . het uitdragen van kennis en ervaring aan beginnende amateurs buiten de werkgroep.

2. Behoeftte bestond er aan een overzicht van de literatuur (tijdschriftartikelen en boeken) op het gebied van de sterrenfotografie. De leden zal worden gevraagd suggesties voor relevante literatuur te vermelden op het enquete formulier (zie punt 3).

3. Het bleek dat de interesse binnen de werkgroep t.a.v. de sterrenfotografie verschillend was. Een inventarisatie van deze interessen leek gewenst. Ieder lid zal daarom worden gevraagd bijgaand enqueteformulier ingevuld te retourneren.

4. Het bestuur van de fotowerkgroep bestaat voodopig uit:

- A. Robben, Julianastraat 44, Eindhoven, tel. 040-63219 (tevens kontaktadres),
- J. Gijsbers, Duizelseweg 14, Eersel, tel. 04970-3363 en
- A. Nagel, Puthof 34, Eindhoven, tel. 040-23758.

5. Afgesproken is dat op zaterdagmiddag 1 mei om 13.00 in het bureau van de stichting de Koepel te Utrecht een tweede bijeenkomst gehouden zal worden. De fotogroep Eindhoven zal dan dia's van eigen opnamen vertonen.

6. De bekendmaking van deze en volgende bijeenkomsten zal geschieden door:
 - een persoonlijke konvokatie aan de leden van de werkgroep en
 - een aankondiging in het blad Zenit.
7. Op de vergadering zijn nog de volgende suggesties gedaan:
 - het verzorgen van een vaste fotorubriek in Zenit door de leden van de fotowerkgroep en
 - het verzorgen van een landelijke circulaire met aktueel nieuws (eveneens te verzorgen door de werkgroep).
8. Mededelingen:

Gielsingh deelt mede dat:

 - Danny Cardoen op 3 april in Jutphaas komt uitleggen hoe hij zijn protuberansenkijker gebouwd heeft en
 - dat de planetoïde 1580 Betulia in mei een bijzonder gunstige oppositie zal hebben. Zie bijlage 2.

Tweede bijeenkomst van de landelijke foto-werkgroep.

Op zaterdag 1 mei zal een tweede bijeenkomst plaatsvinden in het buro van de Koepel, Nieuwe Gracht 15 te Utrecht.

Agenda.

1. Opening te 13.00

2. Uitslag enquête.

Toelichting: nagenoeg alle leden hebben de formulieren ingevuld.

U zult deze middag een overzicht van de resultaten uitgereikt krijgen.

U kunt dan voor u zelf nagaan welke personen voor u interessant zijn om kontakt mee te leggen (zie punt 3).

De literatuurlijst zal wat meer voorbereiding vergen en op 1 mei hooguit voor een gedeelte klaar zijn.

3. Pauze. 13.30

U hebt nu de gelegenheid om de in punt 2 genoemde kontakten te leggen.

Zo mogelijk fotoresultaten meebrengen.

4. Presentatie van dia's door de fotogroep Eindhoven. 14.00

5. Voorstellen voor volgende bijeenkomsten. 15.00

Data, thema's, frekwentie van de bijeenkomsten, gastsprekers e.d.

Denkt u er zelf ook even over?

Ook voorstellen t.a.v. andere activiteiten, zoals gezamenlijke inkoop van materialen of apparatuur zijn welkom.

6. Rondvraag en sluiting. 16.00

*Volgende bijeenkomst
Zaterdag 28/8.*

Robben/ 447412
13 ~~to~~ november.

DERDE BIJEENKOMST LANDELIJKE FOTO-WERKGROEP

Zaterdag 28 augustus zal een derde bijeenkomst van de foto-werkgroep plaatsvinden. Plaats: sterrewacht te Utrecht.

Aanvang: 13.00.

Hetthema zal zijn: "films: toepassing en verwerking".

(zie ook Zenit 7/8 '76, pagina 255)

Agenda.

1. Opening. voorzitter
2. Kontributie. "
Pas in 1977 zal onze werkgroep subsidie kunnen krijgen van de stichting de Koepel. Ter dekking van de door het bestuur gemaakte kosten (enkele tientallen guldens aan reis-, porto- en telefoonkosten) wordt u verzocht f 1,- mee te brengen. De kas zal worden beheerd door A. Robben.
3. Kommentaar en aanvullingen (bijv. nieuwe leden) t.a.v. Gijsbers de enquetelijst.
4. Uitreiking literatuurlijst. Kopiëerkosten ca. f3,- (21 pag.) "
5. Uitwisseling maanfoto's. voorzitter
U wordt verzocht een zelfgemaakte maanfoto toe te lichten. Anderen geven hier kommentaar op.
6. Inleiding over maanfotografie. Gijsbers
(films, okulairprojectie e.d.)
7. Theoretische achtergronden van de foto-chemisch proces. Gielingh
(zwarting, Schwarzschild effect e.d.)
8. Het foto-archief. "Rijswijk"
9. PAUZE (van ongeveer kwart voor drie tot kwart over drie)
Er wordt getracht om frisdrank mee te brengen, die dan tegen een geringe meerprijs verkocht zal worden (weer ter dekking van de kosten).
10. Doka-techniek. Robben
11. Welk object fotografeert men het best met welke kijker Nagel
en met welke film?
12. Infrarood films.
13. Spektroskopische films. "
Gijsbers
14. Vragenuurtje. voorzitter
Bedenk zelf welke problemen u heeft en welke interessant zijn voor behandeling in de groep.
15. Voorstellen voor de volgende keer. "
16. Aktuele objecten. "
Bedenk zelf welk object u wilt gaan fotograferen in de komende maand(en). Zover de tijd strekt zullen de aanwezigen uitgenodigd worden om deze plannen ter tafel te leggen. Anderen worden dan uitgenodigd om dit van kommentaar te voorzien.
17. Sluiting te 16.30 à 17.00.

VIERDE BIJEENKOMST LANDELIJKE FOTO-WERKGROEP.

Zaterdag 13 nov. 1976 zal deze bijeenkomst plaats vinden .

Plaats: sterrenwacht Zonnenburg 2 Utrecht.

(dus op een andere plaats dan vorige keer, dit i.v.m. ruimte gebrek.)//

Aanvang: 11 uur.

AGENDA.

1. Inleiding

*Het huidige bestuur

*Financiële aspecten

voorzitter
(Nagel)

2. De bouw van een Schmidt-kamera

Delvoye

3. Zonnefotografie o.a dia's

Maats

4. Gezamenlijke bespreking van zelf gemaakte jupiter-opnamen
We hebben hiervoor een dia-projector en een episkoop tot
onze beschikking. U wordt verzocht opnamen mee te brengen

Gijsbers

5. PAUZE- ca. 1 a 1.5 uur. Er wordt voor frisdrank gezorgd.

6. Afdruk techniek.

Robben

7. "vragenuurtje" Gezamenlijke discussie over diverse problemen.
Indien U vragen hebt , breng deze dan ter discussie.

voorzitter

8. De bouw van een meteoren kamera.

Koenen

9. Gezamenlijke bespreking van zelf gemaakte opnamen.

In deze rubriek wordt bedoeld , Uw meest recente opnamen
van diverse onderwerpen. (+Dia projektor,episkoop).

Gijsbers

10.KORTE PAUZE ca. 15 min.

11.Zonnefotografie

Mak

12.Voorstellen voor de volgende keer

voorzitter

13.Aktuele objekten.- Welke objekten wilt U de komende tijd
gaan fotograferen.U wordt uitgenodigd Uw eventuele plannen
ter discussie te brengen.

voorzitter

14.Sluiting.- ca. 16 uur a 16.30 uur.

voorzitter

P.S. Behalve meebrengen van foto's wordt het natuurlijk ook
op prijs gesteld, als U (kleine) apparatuur mee brengt
waarmee U b.v. al resultaten bereikt hebt.

J Gijsbers.

LANDELIJKE FOTOWERKGROEP

Notulen van de bijeenkomst van 13 nov. '76 gehouden
te Utrecht -sterrenwacht zonnenburg 2

Tijd 11h tot 16 h 40m.

- Het aantal aanwezigen op deze bijeenkomst was 35 , hiervan waren 10 personen voor de eerste keer aanwezig.
Bij de inleiding is het volgende besproken:
- In het volgende seizoen willen we onze werkgroep een meer definitieve vorm geven. Na onderling overleg heeft het bestuur zich als volgt opgesteld:
Voorzitter - A Nagel -
Secretaris - J Gijsbers -
Penningmeester - A Robben -

Het kontakt adres is: J Gijsbers, Duizelseweg 14 Eersel tel. 04970-3363
--

Inmiddels hebben we ook een giro nummer

nr. 1891303 t.n.v. Penn. landelijke fotowerkgroep
julianastraat 44 Eindhoven

In verband met de kosten die aan een werkgroep verbonden zijn, is er subsidie aangevraagd bij de Koepel. Voor het deel dat we dan nog zelf moeten opbrengen moeten we een kleine kontributie heffen.

We schatten ongeveer f7,- .

E.e.a. wil ook zeggen, dat we moeten weten wie lid is van onze werkgroep.

Lid wil zeggen , kontributie betalen, convocaties en notulen ontvangen en recht hebben op deelname van onze bijeenkomsten.

Alle op deze bijeenkomst aanwezige leden , hebben zich als lid opgegeven.

- De eerste voordracht werd gehouden door de Hr Delvoye , hij gaf een uiteenzetting over zijn lensloze Schmidt kamera .
De Hr Lefeber zal de kanera gaan gebruiken , de hiermee bereikte resultaten kunnen dan de volgende bijeenkomst besproken worden.

De Hr Maats liet ons een aantal kleurige dia's zien van de zon met vlekke M.b.v. de episcoop en diaproyector zijn een aantal meegebrachte Jupiter opnamen bekeken. De opnamen waren gemaakt met kijkers variërend van D= 10 tot 30 cm. Over het gebruik van een blauw-filter waren de meningen verdeeld.

De Hr. Robben heeft gedemonstreerd wat met enige oefening uit een negatief van de orion nevel op het juiste afdrukpapier kan komen.

In het programma onderdeel -zelf gemaakte opnamen- zijn diverse soorten dia's getoond gemaakt met kleinbeeld kamera, telelens en kijker. e.e.a. in kleur en zwart/wit.

Ala laatste spreker vertelde de Hr.Mak over zijn ervaringen met zijn H_α-filter . De eerste zonne opnamen werden getoond.

- Als HOOFDTHEMA kwam uit de vergadering naar voren het VOLGEN. Over volgproblemen kan wel het e.e.a. gezegd worden.

Enkele namen zijn vernoemd:

HH. Gerritsen-	aut. volgen
Mennen -	methode om poolas te richten
Nagel -	idem
der Kinderen	monteringen
Lefeber -	resultaten met Schmidt kamera
Koenen -	het uitgestelde verhaal over de meteoren kamera.

Het bestuur zal trachten hieruit een programma voor de volgende keer samen te stellen.

Aktuele objecten voor de komende tijd zijn:

Jupiter , Venus , Saturnus.	
M 42 orionnevel	(kijker, telelens)
M45 plejaden	(,,)
Rosette nevel	(telelens)
Paardekop nevel	(kijker, telelens)

De volgende bijeenkomst is vastgesteld op 12 febr. 1977
dezelfde tijd en plaats.

- Zoals U in de notulen (zie hier boven) hebt kunnen lezen, gaat onze groep een meer officieel karakter krijgen.
Het is daarvoor nodig te weten wie lid is voor het seizoen 1977.
Lid wil zeggen , kontributie betalen (ongeveer f7,-), konvocaties ontvangen enz. Op deze laatste bijeenkomst is al aan alle aanwezigen gevraagd of ze lid wilden worden.

Als U niet aanwezig was , willen we U bij deze vragen of U lid wenst te worden voor het seizoen 1 jan '77 - 31 dec. '77.

We hebben deze informatie nodig voor een goede schatting van de onkosten , kontributie enz. .

Wilt U ons s.v.p. een schriftelijk of telefonisch seintje geven s.v.p. voor 10 jan 1977.

Hartelijk bedankt

secr. J.Gijsbers

LANDELIJKE FOTOWERKGROEP

Notulen van de 5^e bijeenkomst van 12 febr. 1977.

Plaats Utrecht sterrenwacht zonnenburg 2
van 11h tot 16h30m.

- O Ook deze keer was het college zaaltje van de sterrenwacht goed gevuld. Het aantal deelnemers was deze keer 34 , veel meer kan deze ruimte niet verwerken. Op dit moment is het aantal leden van onze werkgroep 40 á 45 . Bij de inleiding is gesproken over de onderwerpen subsidie en kontributie. Het is bij de Koepel nog niet bekend of de door ons aangevraagde subsidie goedgekeurd zal worden . We hopen dat dit op de volgende bijeenkomst bekend zal zijn.
- Na enige discussie is besloten om de kontributie voor het jaar 1977 vast te stellen op f 7,- .
- O Het hoofdthema van deze bijeenkomst was "VOLGEN" . De aftrap is gedaan door de Hr. Peelen , hij was de eerste spreker van vandaag. Zijn onderwerp was Automatisch volgen (electronisch). Peelen is van beroep electronicus en ziet het dan ook als een uitdaging om zo'n systeem uit te werken. Het op de kijker uittesten van dit systeem moet nog uitgevoerd worden. Als U interesse hebt in een beschrijving van dit volgsysteem kunt U dit bestellen bij Peelen voor f2,50 (i.v.m. copiéren).
- O De volgende spreker was de Hr. Mennen , hij sprak over zijn systeem om de poolas snel en goed in te stellen. Hij doet dit d.m.v. een poolkijker die op de poolas gemonteerd is. In het oculair moet de poolster over een bepaalde cirkel lopen , deze cirkel is op een negatiefje in het oculair aangebracht.
- O Bij de rubriek-meegebrachte opnamen hadden we wat tegenslag met de episcoop te verwerken. Om de een of andere "duistere" reden kwam er onvoldoende licht uit het apparaat. Gelukkig hadden we voor de dia's nog de dia-projector , zodat we nog het e.e.a. konden bekijken. Getoond werden opnamen van jupiter , saturnus , en enkele opnamen gemaakt met de telelens. De Hr. der Kinderen heeft nog een aantal dia's laten zien van zijn (professionele) opstelling die zeker de moeite van het bekijken waard is.
- Tijdens de pauze is weer druk gediscussieerd over diverse onderwerpen, De sinas gaat er goed in, pas als alle sinas op is , wil men wel aan de 7-up beginnen. (Goede leer voor de volgende keer).
- O Na de pauze zijn we gestart met de rubriek "zelf gemaakte volgopnamen". Hier schieten we toch wel te kort , er moeten indien mogelijk meer opnamen meegebracht worden, ook al zijn ze niet volledig geslaagd.

○ Als volgende spreker vertelde de Hr Nagel over zijn methode om de poolas te richten. Het verhaal heeft een theoretische achtergrond en is te uitgebreid om in 30 min. te vertellen. Alleen het eind-resultaat van dit rekenwerk is gepresenteerd als een goed hanteerbare grafiek. Door de afwijking van de poolster na een uur in te vullen in een grafiek, kan meteen afgelezen worden in hoeverre de poolas verkeerd staat.

○ Na een korte pauze heeft de Hr der Kinderen zijn verhaal afgestoken. Zijn onderwerp was "het berekenen van een tandwiel aandrijving". Met als gegeven een lijstje van verkrijgbare tandwielen heeft hij zijn rekenkundige goocheltruck uit de doeken gelaan. e.e.a. gebeurde met "kettingbreuken", iets waar de meesten nooit van gehoord hadden.

○ Onderwerpen voor de volgende bijeenkomst.

De Heren Maats, Lefeber en Mak hebben zich bereid verklaard om dan iets te vertellen.

Indien voldoende stof aanwezig is willen we als hoofdthema de TELELENS nemen.

Als aktuele fotografische objecten voor de komende periode zijn genoemd ;

M3, M 44, M 81 / 82, het groepje M 65-66-NGC 3628 onder de leeuw en de open sterrenhopen in het sterrenbeeld de Voerman.

De volgende bijeenkomst is vastgelegd op zaterdag 21 Mei a.s.

secretaris : J Gijsbers
maart 1977 .

Deze vindt plaats op zaterdag 21 Mei 1977

Aanvang 11 uur.

1. Inleiding a. algemeen

2. Zonnefotografie met een 10 cm. refraktor.

3. Resultaten en ervaringen met de lensloze Schmidt-
kamera

4. Fotografie met de telelens.

5. - Pauze van ca. 1 uur.

6. Maanfotografie

7. Rubriek "Meegebrachte opnamen . Dia's , foto's .

8. - Korte pauze.

9. Een elektr. automatisch volgsysteem .

J. Gerritsen

10. Aktuele objecten voor de komende zomer.

11. Sluiting- ca. 16h30 -- 17 h.-

secr. J. Gijsbers.

LANDELIJKE FOTOWERKGROEP

NOTULEN van de 7^e bijeenkomst op 24 september 1977

Plaats : Sterrenwacht Zonnenburg 2 Utrecht.

Tijd : van 11h tot 16h15m .

Deze bijeenkomst die werd bijgewoond door 37 personen was anders van opzet dan tot nu toe gebruikelijk was; Omdat onze eigen sprekersvoorraad op was, hadden we voor de eerste keer een spreker van buiten onze werkgroep aange-trokken. Dit zal in de toekomst wel meer gebeuren.

- De inleiding door Arie Nagel was kort, er was weinig te vertellen over algemene zaken. De aanwezige Belgische gasten zijn begroet.

Na deze inleiding heeft onze gastspreker de Hr Neys uit Lommel (Belgie) een mooie en gave reeks dia's vertoond. De meeste dia's waren gemaakt met de kamera gemonteerd op een 6 cm refraktor. Als objektief was gebruik gemaakt van normaal (50 mm) obj. en telelens .

Zoals al eerder opgevallen is , kwam ook hier naar voren , dat de Fujichrome 21 Dia film een uitstekende kleurweergave heeft . Het was voor velen bemoedigend om te zien dat met relatief eenvoudige apparatuur zo'n mooie opnamen gemaakt kunnen worden .

- Bij de rubriek "Megebrachte opnamen" hebben 5 mensen dia's vertoond . Gebleken is o.a. dat de Heren Maats en Simons een deel van hun vrije tijd besteed hebben aan het afdrukken op grote tot zeer grote vellen papier. Het vierde punt van het agenda is wat we noemen de "Informatie rubriek". Hier kwamen diverse onderwerpen ter sprake, zoals :

- . De goedkope encyclopedie die bij De Slechte te koop is.

- . De SO-410 film is vervangen door de nieuwe SO-115 versie.

- . Een stempel achter op de foto's is handig.

- . De weersgesteldheid in code vermelden op de gemaakte foto's. (b.v. 1 t/m 5)

- Objecten voor de komende periode die interessant zijn , zijn:

De bolvormige sterrenhoop	M 15	kijker
Andromeda nevel	M 31	kijker , telelens
Plejaden	M 45	,, ,,
California nevel	NGC 1499	telelens.

Er zijn lijsten rondgedeeld met informatie over de komeet "Köhler". (m=10). Van een aantal heldere planetoiden zijn kaartjes rondgedeeld met de banen.

- Op de volgende bijeenkomst komt een spreker van Kodak ons het e.e.a. vertellen . In gezamenlijk overleg is een lijst gemaakt met een aantal onderwerpen die ons erg interesseren. We zullen vragen of deze spreker hier iets over kan vertellen.

- S'Middags vond de rondleiding plaats in de sterrenwacht van Utrecht. De Heren Kuin en Verbunt waren aanwezig om ons daar rond te leiden. Na een algemene inleiding zijn we in twee groepen gestart met de rondleiding. De bezichtigde onderwerpen waren :

- a De Merz-kijker , een refractor van 27 cm diameter.
- b De Lyott-kijker met Lyott-filter voor zonne-waarnemingen.
- c Gedemonstreerd werd met de zonne-spektrograaf.
- d De bibliotheek van de sterrenwacht.
- e De aansluiting met een centrale komputer.

Voor ons fotografen is er weinig spectaculairs te zien , fotograferen wordt hier niet gedaan. Al met al is het toch wel interessant om zo'n nederlandse sterrenwacht van binnen te bezichtigen.

De volgende bijeenkomst is vastgelegd op za 7 jan 1978.

Diversen:

- * Denkt U aan de kontributie voor het jaar 1978. Deze bedraagt f7,-.
Te betalen . A ter plaatse aan onze penningmeester. Hr Robben.

B door overmaking op giro 1891303

t.n.v. Penningmeester Landelijke Fotowerkgroep
Julianastr. 44 Eindhoven.

- * Op 10 febr.'78 is er een tentoonstelling van de Gooise afdelingen JWG en NVWS , Hier^voor/worden eigen gemaakte foto's gevraagd om daar te exposeren. Op verzoek ontvangt U de foto's weer terug.
Indien U een bijdrage hebt kunt U dit meebrengen naar onze komende bijeenkomst, of opsturen naar: F van der Meulen

Noorderweg 158 Hilversum.

Act

secr. J. Gijsbers
nov. 1977

LANDELIJKE FOTOWERKGROEP

Notulen van de 8^e bijeenkomst op 7 jan. 1978

Plaats : College zaaltje Sterrenwacht Utrecht.

Tijd : 11 tot 17 uur

- De opkomst was deze keer bijzonder groot, aantal deelnemers was 43 .
Zoals gebruikelijk werd ook nu weer de inleiding verzorgd door Arie Nagel.
Er is meede gedeeld dat we inmiddels voor onze werkgroep enkele abonnementen hebben op tijdschriften, dit zijn:
 - 1 Het Belgische blad "REGULUS"
 - 2 Het Amerikaanse blad "THE ASTROGRAPH"
 Ook hebben we een boek aangeschaft getiteld "PHOTOGRAPHY NEAR CITY LIGHTS"
Belangstellenden kunnen afhankelijk van de vraag, voor een bepaalde periode over deze lektuur beschikken.
- De eerste spreker van deze dag was de belgische amateur Medard Martens.
Hij had een uitgebreide reeks dia's meegebracht . Het gesproken woord konden we horen via een bandrecorder. De spreker heeft een uitgebreide collectie aan sterrenkijkers tot zijn beschikking variërend van een 6cm kijker tot 20 cm Maksutov. Alles is opgesteld in zijn sterrenwacht.
Zijn hoofd thema was planeten fotografie, maar ook de maan , kometen en planetoiden waren te zien. Hij werkt met diverse soorten films en filters kortom het was een zeer gevarieerd programma.
- Het derde agenda punt was de rubriek "Meegebrachte opnamen" .
Hier zijn resultaten vertoond van :
 - Quaadgras -- maan , diverse kleuren dia's.
 - Mennen -- test opnamen met zijn 11cm f/4 Newton kijker.
 - Gerritsen -- de eerste opnamen gemaakt door de Schmidt kamera van Devoye
Na enkele aanpassingen van dit systeem waren ze goed gelukt
 - Gijsbers -- jupiter en california nevel.
 - Der Kinderen-- Hij heeft een reeks grote professionele kleuren negatieven getoond .
 Inmiddels was het al 13h15 en moesten we nog met de pauze beginnen.
- Na de pauze hadden we drie sprekers van KODAK te gast.
Als eerste inleider trad op de Hr Ambachtsheer . Enkele interessante punten uit zijn verhaal waren :
 - Voor speciale wensen heeft kodak een Hobby foto service.
 - Ook kodak kan alleen de spectroscopische films in grote hoeveelheden bestellen, dat doen ze dus alleen als ze verzekerd zijn van afname.
 - Glasplaten zijn verkrijgbaar per doos van 40 stuks.
 - TPP5 is positief afdruk papier verkrijgbaar per 50 of 100 vel.

Een aantal folders zijn deravue gepasseerd.

De tweede inleider was de Hr de Boer , hij behandelde het onderwerp korrel. Verteld is e.e.a. over : emulsielaag , korrelgrootte , visuele indruk, beïnvloeding van de korrelgrootte. Dit onderwerp wordt behandeld in publikatie F20 .

Als derde gast van kodak trad op de Hr Kolthof. Hij vertoonde ons een mooie reeks dia's over het onderwerp "Kleur zien en kleur mengen".

Het hoofd thema was het E-6 programma van kodak .Er is een set vlg. dit E-6 systeem om zelf dia's te ontwikkelen. Wat voor ons belangrijk is , is de mogelijkheid om films of dia's geforceerd te laten ontwikkelen.

Een 200 ASA film kan op verzoek vlg. 400 ASA belicht worden.

Na deze voordrachten was er nog gelegenheid tot vragen stellen .

Tot slot kreeg ieder een uitgebreide serie folders wat ons toch altijd goed van pas komt. Publicaties goedkoper dan 1\$ kan men gratis bij kodak aanvragen. Na de nodige dankbetuigingen onzerzijds zijn de drie heren vertrokken.

- Inmiddels was het al 16h15 . In korte tijd moesten toen nog enkele agenda punten afgehandeld worden. Dit was het punt "Objekten voor de komende tijd" en de indeling voor de volgende bijeenkomst.

De sluiting was deze keer pas om 5 uur, het was een lange doch interessante dag.

— ~~—————~~ —

P.S.

Voor punt 7b van de agenda zoeken we enkele van onze leden die de redactie hiervan op zich willen nemen.

Onze gedachte was om om de 2 a 3 maanden 1 of 2 pagina's van Zenit te vullen met foto's en een vragenrubriek.

- Indien U hiervoor enkele foto's hebt , gelieve deze dan van de nodige gegevens te voorzien en mee te brengen.

1390 ps

*

ACHTSTE BIJeenKOMST FOTOWERKGRoEP

Op zaterdag 7 januari 1978 vindt deze bijeenkomst plaats in het college saaltje van de Utrechtse sterrenwacht.

Adres: Zonnenburg 2 .

Aanvang 11 uur.

AGENDA

1. Algemene zaken.
2. De Hr Medard Martens uit België zal een serie eigen gemaakte dia's vertonen. Martens is bekend door zijn activiteiten als planeten-fotograaf.
3. Rubriek "Meegebrachte opnamen"
Kom hier voor de dag met Uw fotografische resultaten, ook al zijn de resultaten naar Uw mening nog niet optimaal.
4. PAUZE van 1 a 1½ uur.
5. Behandeling van de door ons gestelde vragen door 3 KODAK-medewerkers.
Aan de orde komen onderwerpen als: films, filters, zwarting, ontwikkelaars, contrast enz. enz...
6. Korte pauze .
7. Objecten voor de komende periode. Suggesties uwerzijds zijn welkom.
8. Indeling volgende bijeenkomst.
9. Sluiting ca. 16h 30.

■ We zijn er erg mee ingenomen , dat deze heren van Kodak bereid zijn om naar onze bijeenkomst te komen. Ze zullen het nodige aan demonstratiemateriaal meebrengen. Hebt U nog vragen op fotografisch gebied, dan bent U nú in de gelegenheid om deze vragen te stellen aan vakbekwame mensen.

Samen met de dia vertoning van de Heer Martens is dit een bijeenkomst die U als amateur astro-fotograaf niet mag missen.

Secr. J Gijsbers

In de korte pauze die hier op volgde zijn een aantal resultaten van de landelijke foto wedstrijd ter bezichtiging neergelegd.

- Het volgende agenda punt handelde over activiteiten van onze werkgroep.
 - 1 Rubriek in Zenit Het voorstel van het bestuur was om elke 2 a 3 maanden 1 of 2 bladzijden te vullen met foto's , kommentaar hierop en beantwoorden van vragen.
Wie wil hiervan de redactie op zich nemen (een of meer personen)?
 Tot nu toe heeft zich niemand gemeld.
 - 2 Naar aanleiding van een brief van de belgische amateur Luc v. Hoek is er gesproken over een mogelijke kontakt bijeenkomst van onze groep met de belgische foto groep.
 Interesse is er wel, maar de methode van uitvoering is echter nog een probleem.
- De laatste voordracht werd verzorgd door Gielingh . Zijn verhaal was gebaseerd op het Kodak boek welk handelde over Sensitometrie. Hierin wordt beschreven de relatie die er bestaat tussen de DENSITEIT en LOG-BELICHTING. Hierin spelen o.a. een rol de zgn. bel. speelruimte , gevoeligheid , grondsluier enz.
- Zijn wij een werkgroep van de Koepel of van de NVWS? Dit was het onderwerp van een levendige discussie die hierna volgde.
 Op dit moment zijn wij een Koepel werkgroep , we hebben dan ook steeds veel steun ondervonden van deze stichting. Enkele mensen prefereren de NVWS als overkoepelend orgaan. Niemand onder de aanwezigen kende de voor of nadelen van NVWS en de Koepel. Het bestuur zal dit nalopen en op de volgende bijeenkomst meedelen. Na aandringen van enkele leden is beloofd dat we de volgende keer hierover zullen stemmen.
- ER zijn geen suggesties ontvangen voor onderwerpen voor de volgende keer.
 Deze nieuwe konferentie zaal is bij allen goed in de smaak gevallen ,
 We zullen trachten ook de volgende keer hier onze bijeenkomsten te houden.
 De sluiting van deze dag was ca. 17 h 15 .

Wie wil in samenwerking met de Hr Son telelens opnamen maken van planetoiden?
 De bedoeling is om planetoiden tot magn. 13 a 14 op de film vast te leggen.
 Zijn adres is : Nijenheim 63-25 Zeist.

secr. J Gijsbers.

NEGENDE BIJeenKOMST FOTOWERKGROEP

Op zaterdag 29 april 1978 vindt deze bijeenkomst plaats.

LET OP De plaats is deze keer in het lab. voor ruimte onderzoek
adres: Churchillaan 11 in Utrecht. Zie verdere inf. onder op dit blad.
Aanvang 11 uur.

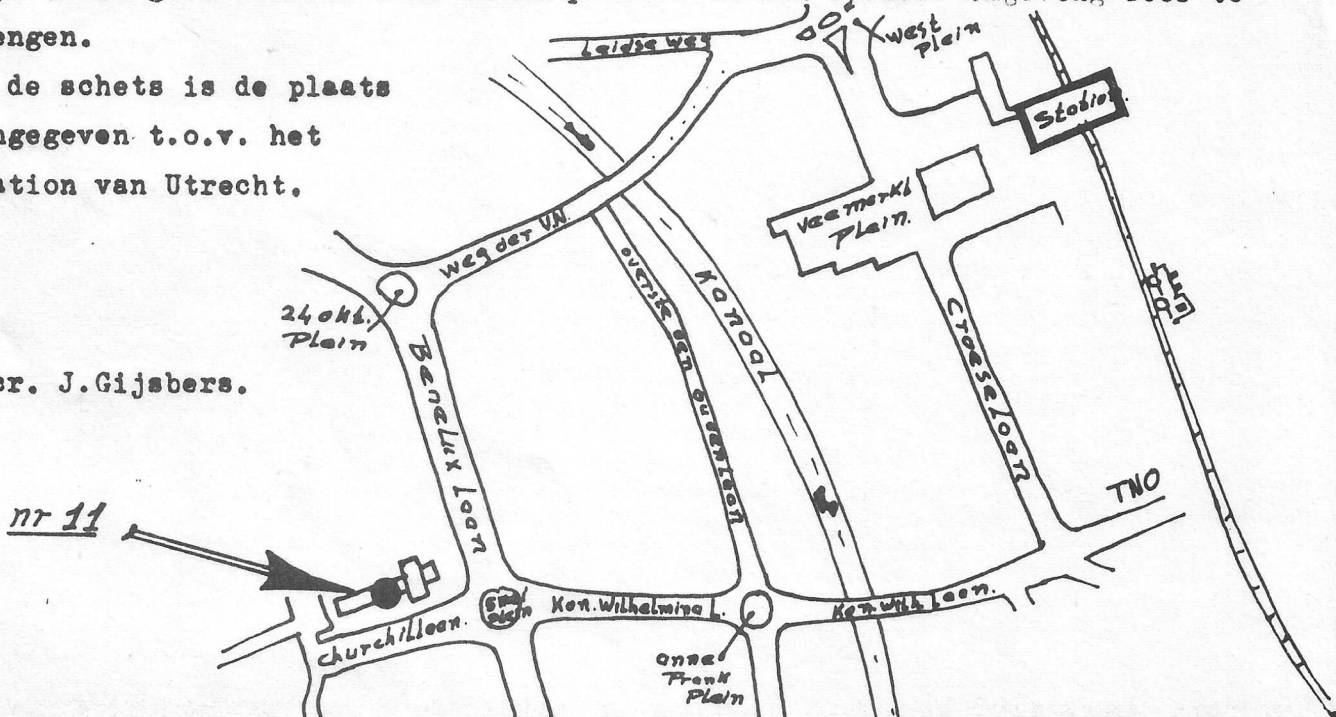
AGENDA

- ① Inleiding
- ② De eerste visuele en fotografische ervaringen
met de 11 cm f/4 kijker. G.Mennen.
- ③ Rubriek "Meegebrachte opnamen" Breng hiervoor Uw foto's en dia's mee.
- ④ Behandeling van fotografische objecten voor de komende periode.
- ⑤ PAUZE van ca. 1½ uur.
- ⑥ Waarnemen en fotograferen van planetoiden —> gastspreker A.Son
- ⑦ Aktiviteiten foto werkgroep a/ foto wedstrijd.
b/ vaste rubriek in Zenit.
- ⑧ Korte PAUZE
- ⑨ Sensitometrie- Uitleg over de gradatie kromme die in de
fotografie zo belangrijk is. —> W.Gielingh.
- ⑩ Onderwerpen voor de volgende bijeenkomst.
- ⑪ Sluiting ca 16h30.

* Zoals U ziet houden we de bijeenkomst op een andere plaats.
Deze nieuwe konferentie zaal biedt meer ruimte dan we tot nu toe gewend
zijn. Dit geeft ons de kans om de pauze's in een ruimere omgeving door te
brengen.

Op de schets is de plaats
aangegeven t.o.v. het
station van Utrecht.

secr. J.Gijsbers.

LANDELIJKE FOTOWERK GROEP

Notulen van de 9^e bijeenkomst op 29 april 1978.

Plaats : Konferentiezaaltje van het Lab. voor ruimte onderzoek. Utrecht.

- De start van deze bijeenkomst was erg traag. Pas om 11h30 waren alle deelnemers binnen. Het is 45 min lopen van het station naar dit nieuwe adres. Het aantal deelnemers was 27, dat is minder dan we normaal gewend zijn. Oorzaken zijn: De amateur bijeenkomst in Roden.

Voor velen is deze dag de eerste van een vakantie week. Bovenstaande is al bij de inleiding ter sprake gekomen. Er is nog een kort verslag uitgebracht van het gesprek dat ons bestuur heeft gehad met het bestuur van de Koepel.

- Mennen was deze keer de eerste spreker, zijn onderwerp was de 11 cm kijker die hij gemaakt heeft. Het slijpen en polijsten van de spiegel vergde een jaar. Om de spiegel te testen heeft hij het systeem gekozen dat in Sky and Tel. beschreven is (juli 1977). De vangspiegel is opgehangen met spaken. Opgemerkt werd, dat de spikes bij heldere sterren op de foto's niet het gevolg zijn van reflectie maar van diffractie. Als adaptor voor de kamera gebruikt Mennen een bus met linkse en rechtse draad. Tot slot zijn enkele goed geslaagde dia's van de plejaden getoond welke nodig waren om de scherpestelling uit te testen.
- Bij het agenda punt „Meegebrachte opnamen” verrichtte v.Bochove de aftrap met een serie telelens opnamen. Hier kwam de CT 21 film van Agfa goed uit de bus. Deze film gaf een mooie zwarte achtergrond. Nagel vertoonde enkele sfeer opnamen, en planeet opnamen gemaakt met de 40 cm kijker van de Eindhovense sterrenwacht. Gijsbers liet dia's zien van jupiter, saturnus en mars. Maats vergastte ons weer op een reeks zonnevlekken. De middag pauze begon pas om 1 uur.
- Hierna zijn de objecten voor de komende periode besproken. Als meest heldere objecten zijn vernoemd: M51, M106, de Coma sterrenhoop met daarin NGC 4565.
- Hierna volgde een voordracht door onze gastspreker A.Son. Zijn onderwerp handelde over het fotograferen en uitmeten van planetoiden. Vooral m.b.v. fotografie is men in staat geweest om vele zwakke planetoiden te ontdekken. Tot nu toe zijn er ca. 2000 bekend. Volgens de heer Son is het mooiste wat de amateur hier bereiken kan, iets aan te tonen wat de beroeps astronoom nog niet ontdekt heeft. Na het theoretische gedeelte ontstond er een levendige discussie over de uitmeet techniek. Hierna heeft Son zijn meegebrachte instrumenten gedemonstreerd. Dit waren het uitmeet - apparaat, ontwikkel trommel en een "blinker" om de planetoiden op de foto op te sporen. Het gehele verhaal van de Hr Son had een goede aansluiting op ons interessegebied de astro fotografie.

LANDELIJKE FOTOWERKGROEP

Tentoonstelling "TECHNIEK IN VRIJE TIJD".

Deze tentoonstelling zal gehouden worden van 15 t/m 18 febr. 1979.

Plaats: Jaarbeurs in Utrecht.

Het accent van deze tentoonstelling ligt dit jaar geheel in het teken van de sterrenkunde. De stichting de Koepel heeft dan ook een zeer groot oppervlak toegewezen gekregen. Aan de verschillende werkgroepen is daarom gevraagd hieraan mee te doen.

Het is onze bedoeling om als foto werkgroep een stand in te richten.

— — — — HIERVOOR VRAGEN WIJ UW MEDEWERKING. — — — — —

Om e.e.a. te coördineren hebben de heren Mennen en Wielinga zich beschikbaar gesteld om als tentoonstellings-kommissie te fungeren. We hebben dus materiaal nodig, onze gedachte gaat uit naar het volgende:

1 Foto's . foto van de kijker waarmee de foto serie gemaakt is.

Vermeld hierbij in het kort wat voor een kijker het is.

2 Fotografische resultaten. Bij deze foto's moet duidelijk vermeld worden a Objekt

b belichtings tijd, film

c Waarmee de opname gemaakt is.

De tekst die bij een foto hoort, moet op of aan de foto bevestigd zijn.

De opnamen die opgeplakt zijn op een stevige ondergrond moeten voorzien zijn van een ophang mogelijkheid.

Zijn ze niet op een stevige ondergrond geplakt, dan graag foto's op dik afdruk papier zodat de zaak niet te vlug gaat krullen.

3 Grote tekeningen met b.v.; tekst en uitleg over een fotografische methode .

4 Apparatuur wat kan dienen als demonstratie materiaal :.

Dit eventueel alleen opstellen als er mensen van onze werkgroep op de tentoonstelling aanwezig zijn.

Indien U mee wilt doen hebben we graag een schatting van het aantal m² wandoppervlak/vloeropp. dat U denkt nodig te hebben.

Deze informatie s.v.p. voor 4 Dec. doorgeven aan de Hr Mennen.

Alle goederen zijn verzekerd.

Gelieve de foto's of apparatuur mee te brengen op de bijeenkomst van 13 jan. '79. óf voor 13 Jan op te sturen aan Hr Wielinga.

Bij voorbaat bedankt voor de (eventuele) medewerking.

Adres. kommissie: G.Mennen Narcissenstr. 27 Heteren (Gld)

R.Wielinga Rn.Feithstr. 18 bis Utrecht.

secre. J.Gijsbers.

1^e Bijeenkomst van de Nederlandse fotowerkgroep met de Belgische amateurs.

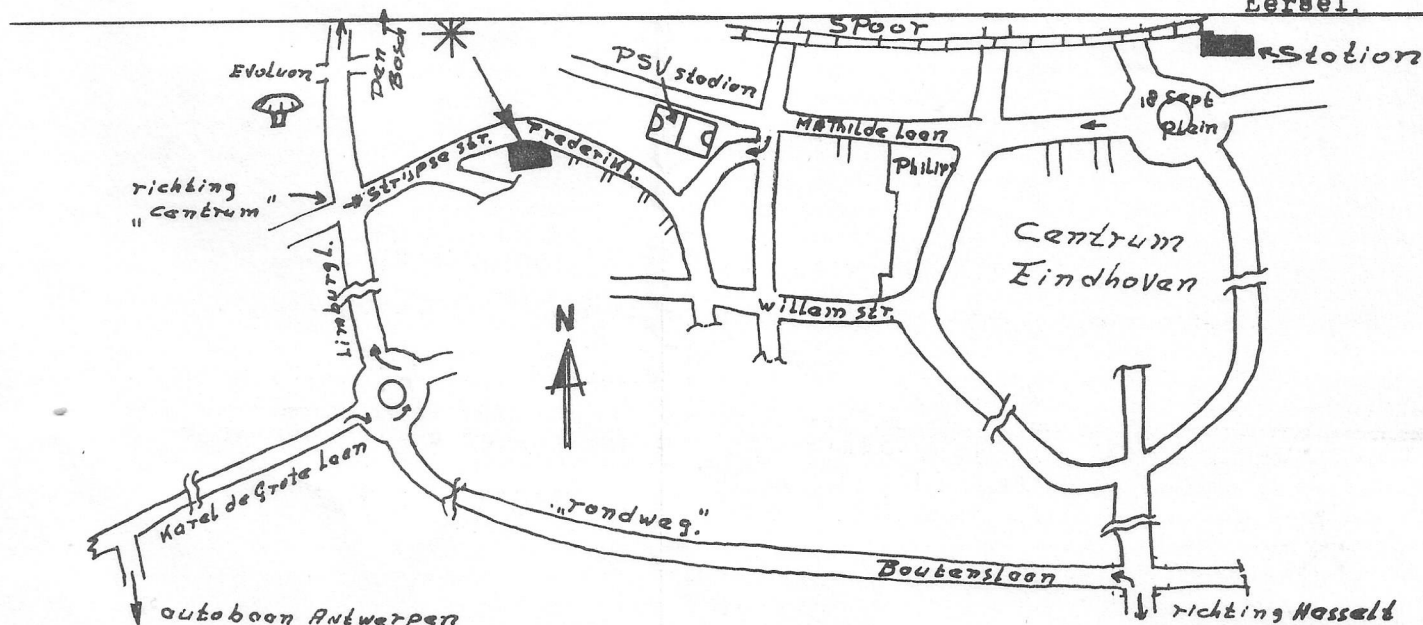
Datum : 14 oktober 1978.

Plaats: Het "ontmoetings centrum" van Verpleegtehuis "Den Heuvel".
Frederiklaan 189a Eindhoven. (zie schets).

AGENDA.

- 10h30 - 11h Aankomst deelnemers.
- Inleiding
- Fotografische resultaten met een 15 cm Newton en P. Vanneylen
een 60 mm refraktor.
- Dia's genomen met een 15 cm kijker en vorderingen J. Gijbers
met de bouw van een 25 cm Newton.
- PAUZE | - Tijdens de pauze is er de mogelijkheid tot
1½ h. | uitwisselen van ervaringen en foto's.
- Rubriek "meegebrachte opnamen" - Hiervoor is ca. 45 min.
uitgetrokken. De bedoeling hiervan is, dat ieder die dat
wil enkele dia's vertoont.
- Dia voorstelling over zijn werk in het algemeen - D. Cardoen
- korte PAUZE
- Zonne fotografie met 10 cm kijker — W. Maats
- Ervaringen met het H_α-filter — A. Mak ?
- Sluiting ca. 16h 45m.
- 17h-18h Voor de geïnteresseerden bezichtiging sterrenwacht
van de afdeling Eindhoven.

Op beperkte schaal is overnachting te arrangeren, Inlichtingen: A. Nagel
Puthof 34 Eindhoven.
J. Gijbers Duizelseweg 14
Eersel.

*

TIENDE BIJEENKOMST FOTOWERKGROEP

Deze bijeenkomst vindt plaats op zaterdag 2 september 1978.

De plaats is net als de vorige keer in het lab voor ruimte onderzoek.

adres : Churchillaan 11 Utrecht.

Aanvang 11 uur.

AGENDA

- Inleiding
- Wat betekent MTF in de sterrenkunde. — J. Gerritsen,
(Modulation Transfer Function .)
- Een algemeen verhaal over kijker monteringen. — J. Der Kinderen.
- Resultaten van de landelijke foto-wedstrijd.
- PAUZE van 1 a 1½ uur.
- Perikelen met het H_α filter. — A. Mak.
- Stemmen over het onderwerp: "Onder wie valt onze werkgroep,
Koepel of NVWS" ?
- Rubriek "Meegebrachte opnamen" Vertoon hier je foto's en dia's.
- Korte PAUZE
- Voordracht door onze gastspreker de Hr Dekker uit Groningen.
Hij zal onder meer spreken over de invloed van de
optiek op de fotografische resultaten.
- Onze deelname aan de tentoonstelling in februari in de Jaarbeurs.
- Onderwerpen voor de volgende bijeenkomst.
- Sluiting ca 16h30.

.....

Voor degenen die met de trein komen:

Neem bij het station de uitgang richting centrum.

Neem daar de stadsbus lijn 2 of 4 richting "Kanalen eiland".

Uitstappen op het eindpunt. Vertrek iedere 10 minuten.

secr. j. gijsbers.

*

Notulen van de 10^e bijeenkomst gehouden op 2 sept. 1978.

Plaats ; Konferentiezaaltje van het Lab voor ruimte onderzoek. Utrecht.

De kop werd deze keer afgebeten door Gerritsen. Zijn onderwerp handelde over MTF (Modulation Transfer Functions). Dit is een begrip dat pas na de jaren '60 is opgekomen. Het heeft te maken met het oplossend vermogen van een optisch systeem.

$$MTF = \frac{\text{kontrast in beeld}}{\text{kontrast in objekt}}$$

Alle delen van een optisch systeem kunnen in principe als een MTF beschreven worden, zoals lensfouten, turbulentie, film enz. Het produkt van al deze MTF's is dan MTF totaal.

De tweede spreker zou der Kinderen zijn, deze was echter verhinderd.

Hiervoor in de plaats hadden we een andere spreker de Hr Compaan.

Hij kwam namens de instrumenten - commissie. Samen met de Hr Rutten heeft hij een erg mooie astro kamera berekend. Zijn probleem is dat de bouw van een kamera relatief erg duur is. Als er nu meer mensen zo'n kamera willen hebben, zou de prijs aanzienlijk zakken. De kamera vlg. het Maksutov systeem heeft een opening van 20 cm. De lichtsterkte is f/2,5, het beeldveld is 9,5° en de kamera is geschikt voor 6 x 6 cm film.

Indien je interesse hebt om mee te doen, neem dan contact op met de

Hr Compaan Roselaar 15 Geldrop tel. 040- 864311.

Hierna volgde de stemming over het onderwerp -Willea we een werkgroep zijn van de Koepel of van de NVWS.-

Bij overgang naar de NVWS geldt;

- a/ Recht op deelname van een afgevaardigde aan de jaarvergadering van de NVWS.
- b/ De kas blijft over als de Koepel zou ophouden te bestaan/
- c/ De service van de Koepel aan onze werkgroep blijft ongewijzigd. De Koepel maakt hier geen probleem van.

Het resultaat van de stemming was vrijwel unaniem :

Wij blijven een Koepel-werkgroep.

Tijdens de pauze werden de winnende foto's van de landelijke foto wedstrijd tentoongesteld. Deze foto's komen nog in Zenit.

Na de pauze vertelde Mak over zijn laatste belevenissen met zijn H_α-filter. Op een gegeven moment kwam dit filter niet meer op temperatuur. Repareren ter plaatse bleek onmogelijk te zijn. Na de nodige correspondentie naar Amerika heeft hij gratis een nieuw filter terug ontvangen. (Van betere kwaliteit) Zijn konklusie uit deze ervaringen is ; Met de firma Woods kun je goed zaken doen, maar met de firma Kerson² is dat erg riskant.

Bij de rubriek "meegebrachte opnamen" liet Wielinga een serie dia's zien welke hij in Z-Frankrijk gemaakt heeft.

De gast-spreker van deze dag was de Hr Dekker uit Groningen. Zijn betoog startte met een discussie over de ideale kijker voor de amateur. Voor de refraktor geldt $D < 10$ cm. Voor andere systemen kan $D > 10$ cm. Hier komt optisch gezien de Celestron redelijk goed uit de bus. De ervaring van Dekker is , dat de meeste koop-kijkers v r afwijken van het volmaakte optische beeld. Door b.v. het buigings-schijfje te bekijken kun je de optische kwaliteiten goed beoordelen. Ook het werken met een Ronchi rooster is een goede test methode. Vergeet vooral niet de kijker-buis goed te isoleren, dat is erg belangrijk voor een rustig beeld. Dekker liet nog een reeks dia's zien . Er waren o.a. zeer goede maan opnamen bij gemaakt met 15 en 30 cm kijkers. Een aantal dia's gaven ons een goed beeld van zijn uitgebreide werkplaats waar hij kleine en grote spiegels boort, slijpt en opdampt. Het geheel was een erg interessante voordracht die goed aansloot bij onze fotografische interessen.

Enkele activiteiten;

- Voor de tentoonstelling in febr. in Utrecht hebben de III Mennen en Wielinga zich bereid verklaard een te coördineren. Ze hebben dan natuurlijk wel Uw medewerking nodig.
- We hebben al eens gesproken over een rubriek van onze werkgroep in Zenit. De Heren Mennen en Bos zullen alsnog trachten dit van de grond te krijgen. Zij vormen dan de redactie van deze rubriek.
- De Koepel vraagt ons een kas commissie in te stellen, Wie wil dat doen? Eventueel in de pauze van de volgende bijeenkomst met de penningmeester af te werken.

Korte impressie van de I^e bijeenkomst van de Belgische en Nederlandse astro fotografen . 14 okt '78 in Eindhoven.

Het aantal deelnemers was 31, nml: 13 Belgen en 18 Nederlanders. Ondanks dit kleine aantal was de sfeer erg gezellig. Er werd veel gediscussieerd en aan de sprekers werden steeds veel vragen gesteld . De ruimte die Maats voor ons versierd had was voor dit doel uitmuntend geschikt. Cardoen was zonder voorafgaand bericht thuis gebleven maar ondanks dit wegvallen van een spreker hadden we de tijd volledig nodig. De dank van de Belgen werd vertolkt door L.v. Hoek. De dag werd daarna besloten met met een bezoek aan de Eindhovense sterrenwacht. Al met al een geslaagde dag.

seccr. J Gijbers.

